Krynica

ŠALTINIS

VILNIA, 21 LISTAPADA 1939 HODU.
№ 2 (699). Hod vydańnia XXI.

BIEŁARUSKAJA NARODNAJA HAZETA
Vychodzić u aŭtorki i piatnicy.

Cana numaru 10 cent. Padpiska na hod—5 lit., na paŭhoda 3 lity. Da kanca 1939 h. — 0.75
Adras red. i admin.: Vilnia, Zavalnaja vul. 1—2.

ADNAŬLAJUČY „KRYNICU“

Jak bačać našy čytačy, uznaŭlajem vydaviectva „Krynicy“. Prystupajučy da hetaj pracy, musim šyrej pahavaryć z biełaruskim hramadzianstvam u Litvie ab zadańniach i charaktary našaha časapisu, a tak-ža ab adnosinach da nas taho-ž hramadzianstva.

Časapis naš vychodzie łacinkaj, bo ŭ Litoŭskaj Respublicy siarod Biełarusaŭ łacinskija litary najbolš pašyranyja i najbolš viedamyja. Ale ŭžyvańnie hetych litaraŭ nia budzie vyklučnym. Kali budzie matarjał, jaki bolš budzie nadavacca da drukavańnia jaho hraždankaj („ruskimi“ litarami), dyk budziem jaho drukavać i hetak. Takim matarjałam moža naprykład być usio toje, što datyča biełaruskaha žyćcia carkoŭnaha. Ahułam uvažajem, što kožny Biełarus pavinien znać i łacinku i hraždanku ŭ imia cełaści biełaruskaha narodu i jaho kultury.

U padzahałoŭku „Krynicy“ čytačy našy bačać nadpis: „Biełaruskaja narodnaja hazeta“. Hety nadpis havora ab jaje charaktary. Tak, časapis naš budzie ahulnabiełaruskim, narodnym orhanam. Usie Biełarusy: i narod i intelihiencyja, i kataliki i pravasłaŭnyja, i levyja i pravyja, usie biaz nijakich roźnicaŭ na bačynach „Krynicy“ znajduć dla siabie miesca. „Krynica“ budzie lustram ahulna-biełaruskaj dumki ŭ Litoŭskaj dziaržavie. A zrabić heta nadta lohka: treba tolki zabycca ab usim tym, što Biełarusaŭ dziela, a pomnić tolki ab tym, što nas łuča. Ałuča nas napeŭna bolš što, jak dziela, bo łuča nas dabro biełaruskaha narodu, jahonaj kultury, nacyjanalnaj śviedamaści i dabrabytu. Tymbolš nam Biełarusam lohka z'adzinočycca i pracavać adnym sucelnym frontam, bo i socyjalna stanovim my adzin narodny, demakratyčny słoj, bo niama ŭ nas ani panoŭ ani jakich inšych kapitalistaŭ.

Słovam, adklikajemsia da dobraj voli Biełarusaŭ. Ad jaje zaleža ŭsio — i moralnaje z'adzinočańnie na hruncie pačućcia supolnaści i faktyčnaje — na hruncie kankretnaj pracy i achviarnaści.

Prad usim kožnaha Biełarusa jošć abaviazkam vypisvać svoj časapis i hetym jaho padtrymoŭvać matarjalna. Cana „Krynicy“, jak bačym, małaja, — usiaho 10 centaŭ. A na heta pry dobraj voli i nacyjanalnaj śviedamaści moža zdabycca navat i biezrabotny.

Naleža tak-ža paddzieržvać časapis i moralna—pašyrać jaho siarod svaich znajomych, zaachvočvać jaho čytać i vypisvać i ŭśviedamlać małaśviedamych ab jaho dla narodu značeńni.

Vialikim tak-ža budzie padtrymańniem našaj hazety i toje, kali kožny Biełarus, umiejučy trymać piaro ŭ ruce, budzie pisać u jaje, padajučy roznyja viestki z žyćcia i cełyja artykuły.

Vydajom „Krynicu“ dva razy ŭ tydzień. Ad vas, Biełarusy hramadzianie, zaleža, kab vydavali my jaje časciej. Dyk supolnymi siłami da supolnaj mety!..

A. S—ki

Nadzvyčajnaja 3-ja Sesija Viarchoŭnaha Savieta Biełaruskaj Sav. Sac. Respubliki

Pryniaćcie zakonu ab dałučeńni Zachodniaj Biełarusi u skład Biełaruskaj Sav. Socyjalistyčnaj Respubliki

4 listapada ŭ Miensku skončyła svaje narady nadzvyčajnaja 3-ja Sesija Viarchoŭnaha Savieta BSSR. U sesii brali ŭčaście i siabry Poŭnamocnaj Kamisii Narodnaha Sabrańnia Zachodniaj Biełarusi. Jany prasili viarchoŭny Saviet BSSR pryniać Zachodniuju Biełaruś u skład Biełaruskaj Savieckaj Socyjalistyčnaj Respubliki.

Ad imia ŭradu BSSR vystupaŭ na sesii Kisieloŭ. Jon zaprapanavaŭ: dałučyć Zachodniuju Biełaruś da Biełaruskaj Savieckaj Socyjalistyčnaj Respubliki, daručyć Prezydyjumu Viarchoŭnaha Savieta BSSR naznačyć dzień vybaraŭ deputataŭ u Viarchoŭny Saviet BSSR ad pracoŭnych Zachodniaj Biełarusi i aznačyć administracyjna - terytoryjalny padzieł Zachodniaj Biełarusi, zhodny z kanstytucyjaj BSSR. Hetyja prapazycyi Sesija pryniała adnahałosna.

U toj-ža dzień, pa zakančeńni Sesii Viarchoŭnaha Savieta BSSR, u Miensku adbyŭsia pavietrany parad, u jakim brała ŭčaście 360 samalotaŭ, i vialikaja demanstracyja 150 tysiač pracoŭnych.

Savieckaja Biełaruś—bolšaja za Daniju, Belhiju, Švajcaryju i Holandyju, razam uziatyja

Pa pryniaćci Zachodniaj Biełarusi ŭ skład Biełarusi Savieckaj, terytoryja Savieckaj Biełarusi pavialičyłasia na 108 tysiač kvadratnych kilametraŭ z likam nasielnictva kala 5 miljonaŭ čałaviek, a Savieckaja Ukraina praz dałučeńnie da jaje Zachodniaj Ukrainy pavialičyłasia na 88 kvadratnych kilometraŭ z nasielnictvam kala 8 miljonaŭ čałaviek. Ciapier Biełaruskaja Savieckaja Socyjalistyčnaja Respublika ŭ svaich haradach i siołach naličaje 10 miljonaŭ nasielnictva, a Savieckaja Ukraina — 39 miljonaŭ.

Ciapier terytoryja Savieckaj Biełarusi značna bolšaja ad terytoryi takich dziaržaŭ, jak Danija, Belhija, Švajcaryja i Holandyja, razam uziatyja.

Pierad važnymi padziejami na zachodnim froncie

Niamieckaje vojska nad hranicami Belhii, Holandyi i Švajcaryi. Vialikaja narada ŭ kanclera Hitlera.

U apošnich paviedamleńniach z zachodniaha frontu zvaročvajecca ŭvaha, što Niemcy hurtujuć što-raz bolšyja siły nad hranicami Belhii, Holandyi i Švajcaryi. Viestki hetyja nabirajuć asablivaha značeńnia z uvahi na zajavu Hitlera, katory skazaŭ, što 15 śniežnia sioleta niamieckaje vojska budzie ŭ Paryžy. Mahčyma, što Niemcy dumajuć abminuć krepasnuju liniju Mažino, jakaja zaharodžvaje im prostuju darohu z Niamieččyny ŭ Francyju i chočuć trapić tudy praz Holandyju, Belhiju i Švajcaryju. U suviazi z hetymi viestkami, Švajcaryja pastanaviła zakryć niamiecka-švajcarskuju hranicu, a Holandyja zataplaje vadoj niekatoryja abšary kala holandzka-niamieckaj hranicy.

Nadoviačy ŭ Niamieččynie adbyłasia vialikaja vajenna-palityčnaja narada, u jakoj braŭ ŭčaście kancler Hitler. Presa naradzie hetaj prydaje vielmi važnaje značeńnie.

BIEŁARUSKAJA HIMNAZIJA Ŭ VILNI IZNOŬ UŽO PRACUJE

Cikavaja i bahataja historyja Vilenskaj Biełaruskaj Himnazii. Škoła heta nia raz pieražyvała niazvyčajna ciažkija mamenty. Z adnaje starany nie chapała joj časta matarjalnych srodkaŭ, z druhoj-ža starany zmušana była pieražyvać roznyja moralnyja prykraści i ździeki. Adnak stojkaść i achviarnaść biełaruskaha hramadzianstva i nastaŭnictva ŭtrymlivała i baraniła hetuju škołu. Kolki-ž hetaj himnazii było pryśviečana roznych sabrańniaŭ, memoryjałaŭ da ŭładaŭ, artykułaŭ u presie. Kolki-ž biełaruskija vučyciali ŭłažyli achviarnaje biazpłatnaje pracy, kab tolki ŭtrymać svaju biełaruskuju himnaziju. Jakoje-ž musili pieražyvać moralnaje hora tyja-ž vučyciali, jak ich pazbaŭlali prava vučyć svaju biełaruskuju moładź i vysyłali ŭ škoły polskija, jak heta było z Ks. Ad. Stankievičam, abo z dyrektaram M. Ancukievičam, katoraha sasłali až u Łomžu i z dyrektarskaha stanovišča pieravieli na zvyčajnaha vučyciela... Biełaruskaj Himnazii nia raz byŭ užo vyznačany termin likvidacyi, ale ŭsio-ž jana henyja terminy pieražyvała. Praŭda, apošnija hady jana nia była samastojnaj škołaj, a tolki biełaruskaj filijaj pry polskaj himnazii im. Ad. Mickieviča, adnak choć u vielmi abmiežavanych ramkach davała viedu moładzi i ab biełaruskaj litaratury, kultury, bieł. jazyku. Sioleta pierad vajnoj byŭ užo zahad vilenskaha polskaha kuratara likvidavać pieršuju klasu himnazii, ale chutka pad naciskam hramadzianstva byŭ adklikany i nia hledziačy na takija abstaviny kandydaty ŭ vialikaj kolkaści źjaŭlalisia z usich staron, kab vučycca ŭ rodnaj škole.

Pry savieckaj uładzie lik kandydataŭ u biełaruskuju himnaziju tak uzros, što za paru dzion pryšłosia arhanizavać druhuju biełaruskuju himnaziju ŭ Vilni.

Dałučeńnie Vilni da Litvy spyniła dapłyŭ vučniaŭ u bieł. himnaziju, i navat bolšaść tych, što ŭ joj vučylisia i niekatoryja vučyciali vyjechali damoŭ— u Saviecku ju Biełaruś. Takim čynam bieł. himnazija ŭ Vilni astałasia z nievialikaj kolkaściaj vučniaŭ i z dekampletavanym vučycielskim personałam. Dałučeńnie adnak Vilni da Litvy nia jošč niepamysnym aktam dla isnavańnia biełaruskaje himnazii ŭ Vilni. Litoŭcy dobra viedajuć, što na dałučanych abšarach i ŭ samoj Vilni jość pavažnaja kolkaść Biełarusaŭ, katorym patrebnyja svaje biełaruskija škoły. I voś źjaŭlajemsia śviedkami, što biełaruskaja himnazija, a pavodle litoŭskaha škołnaha paradku — prohimnazija, pačynaje iznoŭ pracavać. Pry tym maje jana ćviorduju asnovu — fundament, bo pačynaje pracavać, jak dziaržaŭnaja škoła, z dziaržaŭnaj matarjalnaj apiekaj i z adpaviednym kiraŭnikom, z adpaviednym dyrektaram, da katoraha majuć davier usie Biełarusy. Dyrektaram hetaje biełaruskaje dziaržaŭnaje prohimnazii Ministerstva Aśviety naznačyła viedamaha biełaruskaha dziejača, historyka, publicystaha Ks. Adama Stankieviča.

Praca ŭ prohimnazii zakipieła. Iduć lekcyi, kampletujecca vučycielski personał, pryjmajucca zapisy vučniaŭ uva ŭsie try klasy. Prychodziać užo kandydaty ŭ čaćviortuju klasu, jakoj niama ŭ prohimnazii, a jakaja pavodle litoŭskaje škołnaje prahramy źjaŭlajecca pieršaj klasaj himnazii (pavodle b. polskich paradkaŭ, pieršaj klasy liceju). Z takoje pracy, z pracy biełaruskaje škoły, kožny Biełarus budzie ciešycca. Ale mała ciešycca. Treba kožnamu Biełarusu staracca, kab škoła heta raźvivałasia, kab usiu biełaruskuju moładź, jakaja raskinutaja pa polskich i rasiejskich himnazijach paviedamić, što jošč biełaruskaja dziaržaŭnaja prohimnazija, nakiravać hetu moładź u svaju biełaruskuju škołu, paviedamlajučy adnačasna, što minuli tyja časy, kali za pryznańnie da biełaruskaści, abo za chadžeńnie da bieł. škoły časta hrazili roznyja niapryjemnaści, a navat kary z boku administracyjnych uładaŭ.

Biełaruskaja himnazija ŭ Vilni maje svaju pryhožuju tradycyju. Paŭstała jana ŭ 1919 h. i za čas svajho dvaccacihodnaha isnavańnia, nie zvažajučy na žudasnyja, zaŭsiody nienarmalnyja abstaviny pracy, uzhadavała mnoha biełaruskich kulturnych pracaŭnikoŭ, intelihientaŭ, katoryja pajšli ŭ narod, u sialanstva, u rabotnickija hušču, nie stydajučysia, nia čurajučysia ich, pajšli aśviačać pracoŭnyja masy, pajšli pracavać dziela palepšańnia ich bytu. Z radoŭ absolventaŭ biełaruskaje himnazii vyjšła mnoha vydatnych dachtaroŭ-lekaraŭ, ahranomaŭ, inžynieraŭ, navukoŭcaŭ. Ciapier tym-bolš biełaruskaja prohimnazija, — majučy dziaržaŭnuju matarjalnuju apieku, dabruju moralnuju apieku dyrektara Ks. Adama Stankieviča, śviaščeńnika Aleksandra Kaŭša, katory budzie apiekavacca pravasłaŭnaj moładziaj, i takich pedahohaŭ, jak M. Ancukievič, katory viarnuŭsia iznoŭ u Vilniu i budzie pracavać u prohimnazii, — patrapić naležna pryhatavać moładź da dalejšaje navuki i žyćcia.

J. N.

Spalili historyju Vilenskaj Biełaruskaj Himnazii

Daviedvajemsia, što pierad nadychodam u Vilniu vojsk čyrvonaj armii, Palaki spalili ŭsie pratakoły Pedahohičnaj Rady Vilenskaj Biełaruskaj Himnazii, pačynajučy ad jaje pačatku — ad 1919 h. i až da apošnich dzion. Spalić zahadaŭ Žerebecki, dyr. polskaj himnazii im. Mickieviča, jakoj filijaj była himnazija biełaruskaja. Takim čynam spalena ŭsia historyja Vilenskaj Biełaruskaj himnazii, a značа častka historyi biełaruskaha narodu. Palili Palaki dakumenty našaj kultury i historyi ŭ XVI st., palili i ŭ XX. Vialikaja škoda! I treba dzivicca z niakulturnaści henaha pana Žerebeckaha. Kali byli tam u henych pratakołach rečy niapryjemnyja dla Polščy ci mo' i asabista dla henaha pana, dyk niachajby paliŭ toje, ale paleńnie usich pratakołaŭ Pedahohičnaj Rady možam nazvać nia jnakš, jak zvyčajnym varvarstvam, padychtavanym polskaj nienaviściaj da biełaruskaj historyi i kultury.

Na padstavie zhody Ministerstva Aśviety Litoŭskaje Respubliki Dyrekcyja Vilenskaj Biełaruskaj Himnazii padaje da viedama, što ŭ Vilni adpaviedna da arhanizacyi litoŭskaha škołnictva arhanizujecca

3-klasavaja

biełaruskaja dziaržaŭnaja prohimnazija

(dasiulešniaja himnazija biaz liceju)

Pry joj moža być adčynieny INTERNAT dla niezamožnych vučniaŭ, dzie im budzie zabiaśpiečana moralnaja i materjalnaja apieka.

Adnačasna Dyrekcyja paviedamlaje, što ŭ Vilni adčyniajecca taksama i Pačatkavaja Biełaruskaja Škoła.

Pryjmo kandydataŭ u prohimnaziju i pačatkavuju škołu adbyvajecca ŭ pamieškańni himnazii na Daminikanskaj vul. № 3/5, u hadzinach ad 8 da 12.

Adnačasna paviedamlajecca, što patrebnaja vučycielka fizyčnaha vychavańnia dziaŭčat.

DYREKCYJA HIMNAZII

Małačarstva ŭ Vilenščynie

Pad słovam „Vilenščyna“ razumieć tut budziem tuju čaść kraju, jakaja ciapier adyjšła da Litvy, matarjałam-ža da hetych zaciemak słuža nam hutarka, jakuju vioŭ staršynia litoŭskaj małačarska-kooperatyŭnaj centrali „Pienocentras“, hram. I. Glamža, z pradstaŭnikom kovienskaj hazety „Echo Aidas“. Pavodle słoŭ hram. Glamžy, stan małačarskaj haspadarki pradstaŭlajecca hetak:

U Vilenščynie isnavali dahetul 14 kooperatyŭnych i niekalki pryvatnych małačarniaŭ, bolšaść katorych dastasavana na vyrablańnie masła i na dastaŭku śmiatany ŭ Vilniu. Pryładździe da vyrablańnia syroŭ majuć tolki dźvie małačarni. Usie pravincyjalnyja (viaskovyja) małačarni — ručnyja i pierarablajuć tolki małuju kolkaść małaka: hadavy abarot małaka ŭ ich ad 50.000 da 1.500.000 klh. Dźvie tracіny hetych małačarniaŭ znachodziacca ŭ adlehłaści ad Vilni nia bolš jak 35 klm., tamu hałoŭnaje ichnaje zadańnie heta dastaŭka ŭ Vilniu śmiatany i śviežaha małaka; rešta małačarniaŭ budzie musić vyrablać masła, častkava śmiatanu, dla tej-ža Vilni.

Niekatoryja z hetych małačarniaŭ buduć musić začynicca i pryłučycca da małačarniaŭ Zarasajskaha pavietu, dzie lepšyja jošč mašyny i lepšaja vada.

Abslužeńnie Vilni małakom dahetul było vielmi nievystarčalnym. Užo kolki hadoŭ jošč u horadzie paravaja kooperatyŭnaja małačarnia, jakaja ŭletku ŭ dzień pryjmaje tolki kala 10.000 klh., a ŭzimku — 5.000 klh małaka, tady, jak takaja małačarnia „Pienocentras'a“ ŭ Kaŭnasie ŭletku pryjmaje bolš 100.000 klh., a ŭzimku — bolš 50.000 klh.

Pavodle fachovych padrachavańniaŭ, žychary Vilni narmalna patrabujuć kala 60.000.000 klh. małaka i inšych małočnych praduktaŭ. Dahetul małačarstva Vilenščyny moža zdavolić tolki pałavinu hetaha zapatrebavańnia, druhuju pałavinu tymčasam prychodzicca pakryvać davozam z inšych krajoŭ Litvy.

Arhanizacyjna małačarstva Vilenščyny dahetul było złučana ŭ „Małačarskim i Jajčarskim Sajuzie“, z katorym „Pienocentras“ viadzie ciapier pierahavory ab ukłučeńni jaho ŭ svaju arhanizacyju. Techničny i handlovy bok čynnaści nazvanaha „Sajuzu“ pierachodzić ciapier da „Pienocentras'a“.

11 listapada siol. adbyłasia ŭ Vilni narada pradstaŭnikoŭ krajovych kooperatyŭnych małačarniaŭ. Vyjaśniena pry hetym, što instruktary „Pienocentras'a“ zakančvajuć užo adviedyvańnie ŭsich małačarniaŭ, pamahajučy im nanava sarhanizavacca i dastasavacca da novych paradkaŭ u kraju. Prysutny na hetaj naradzie staršynia „Pienocen-

Z dzion pieršaha pierałomu

Unočy z 18 na 19 vieraśnia 1939 h. savieckaje vojska ŭvajšło ŭ Vilniu. U hety čas Vilenskija Biełarusy i Litoŭcy vydali supolnuju adozvu, jakuju nižej padajom:

Hramadzianie!

Polskija ŭłady, katoryja ŭ praciahu dvaccacioch hadoŭ vyłučna panavali nad zaniatymi imi Biełaruska-Litoŭskimi ziemlami, akazalisia prymušanymi pakinuć naš Kraj i jaho adviečnuju stalicu Vilniu. U noč z 18 na 19 vieraśnia s. h. Vilniu zaniali savieckija vojski.

Nia hledziačy na strely, jakija jšče hučać na vulicach našaha miesta, nia hledziačy na sproby biezadkaznych adzinak vyklikać štučna pralićcio kryvi, usie vilency pavinny zachavać poŭny supakoj i biezadładna bracca da ładžańnia hramadzkaha žyćcia i hramadzkaje haspadarki ŭ novych abstavinach. Kožyn musić vypaŭniać svaje narmalnyja abaviazki, ličučysia z vymahańniami novaje ŭłady i nie dajučy viery roznym niedarečnym čutkam. A ŭ pieršuju čarhu nieabchodna ŭčynić usio, kab zabiaśpiečyć nasialeńnie ad roznych ciomnych siłaŭ, što ŭ hety pierachodny mament mohuć pasiahnuć na jahonaje žyćcio i dabro.

Pracoŭnyja miesta Vilni, biaz roźnicy nacyjanalnaściaŭ, musiać ujavić sabie ŭsiu važnaść pieražyvanych padziejaŭ i ŭ družnym vysiłku, majučy na mecie ahulnaje dabro, abjadnacca dziela supolnaje zhodnaje pracy. Da hetaje pracy musiać — pobač z Palakami, Jaŭrejami dy inšymi — stanuć i adviečnyja žychary Kraju — Biełarusy i Litoŭcy, katoryja dahetul byli adsunieny ad ahulna-hramadzkaha žyćcia.

Biełaruska-Litoŭski

Hramadzki Kamitet.

Vilnia, 19.IX.39.

---

tras'a" hram. I. Glamža hetak zakončyŭ svaju hutarku z prysutnymi:

„Pa asušeńni bałot, palepšańni rasy skaciny, raźvićci prapahandy i pierachodu viosak na chutary, pa napraŭcy daroh intensyŭnaść vilenskich małačarniaŭ i ŭsiaje miascovaje haspadarki naahuł značna pavialičycca..."

Hetulki ab našym miascovym małačarstvie skazaŭ vysoki litoŭski funkcyjanar i fachoviec. Nam, što dva dziesiatki hadoŭ pryhladajemsia da miascovaj haspadarki biezpasiaredna, ščyra chaciełasia-b, kab vyskazany optymizm staŭsia sapraŭdnaściu.

D. V.

Vialikaja litoŭskaja straleckaja ŭračystaść u Vilnie

U niadzielu 19.XI adbyłasia vialikaja ŭračystaść litoŭskich stralcoŭ „Šaŭlisaŭ". U hety Vilni ad 1919 hodu. Na ŭračystaści byli pradstaŭniki ŭradu, armii, hramadzkich i kulturnych

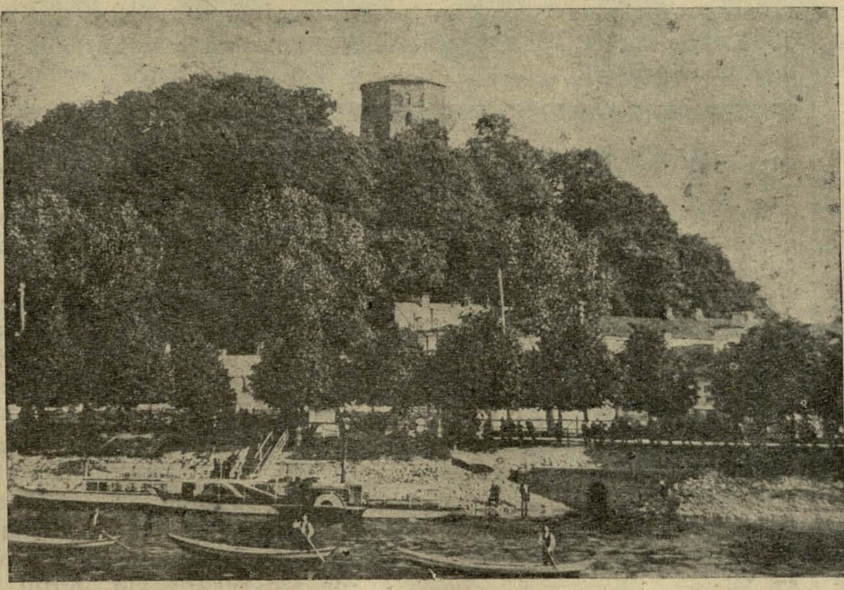

Hara Hiedymina ŭ Vilni

dzień na Hary Hiedymina (Zamkavaj) litoŭskija stralcy źniali svaju žałobu, jakuju nasili pa arhanizacyjaŭ i ŭstanovaŭ i masa narodu.

Uhodki niezaležnaści Łatvii

8-ha listapada Łatvija uračysta adznačała 21-ja uhodki abvieščańnia dziaržaŭnaj niezaležnaści Pa ŭsiej krainie adbyvalisia uračystyja akty, viečary, akademii, dakłady, demonstracyi, teatralnyja pradstaŭleńni. Prezydent Respubliki Karol Ul manis u pramovie da narodu praz radyjo adznačyŭ vialikija dasiahnieńni u haspadarčym, kulturnym, palityčnym i dziaržaŭnym žyćci łatyskaha narodu praz 21 hod isnavańnia Łatvii, jak niezaležnaj dziaržavy.

U SPRAVIE PIERASIALEŃNIA

U niekatorych hazetach pajavilasia viestka, što byccam miž BSSR i Litvoj dajšło da parazumieńnia ŭ spravie pierasialeńnia Biełarusaŭ z Litvy ŭ BSSR, a stul Litoŭcaŭ u Litvu. Vot-ža daviedvajemsia z pavažnych krynic, što viestka heta nie adkazvaje praŭdzie i źjaŭlajecca biespadstaŭnaj.

BIEŁARUSKAJA CHRONIKA

Dyrektaram biełaruskaj himnazii (prohimnazii) u Vilni — ksiondz Adam Stankievič. U minułym tydni Ministerstva Asviety zaćvierdziła na stanoviščy dyrektara biel. himnazii ŭ Vilni viedamaha biełaruskaha kulturnaha i hramadzkaha dziejača ksiandza Adama Stankieviča.

Biełaruskaja delehacyja ŭ Kaŭnasie. 19-ha h. m. vyjechała ŭ Kaŭnas biełaruskaja delehacyja ŭ asobach ksiandza Adama Stankieviča i inžyniera Adolfa Klimoviča. Delehacyja maje namier vyrašyć niekatoryja patreby Biełarusaŭ — arhanizacyjnaha i kulturna-praśvietnaha charaktaru.

Rejestracyja biezrabotnych Biełarusaŭ tryvaje što-dnia aproč śviat i niadziel ad hadz. 10 da 14 u pamieškańni pry vul. Zavalnaja 1—2.

„Krynicu" možna kupić u mnohich kioskach u Vilni.

„Biełaruskaje t-va ŭ Łatvii". Niadaŭna ministram hramadzkich spraŭ Łatvijskaj respubliki zaćvierdžany statut novaha biełaruskaha t-va — „Biełaruskaha t-va ŭ Łatvii". Siadzibaj t-va horad Ryha.

U kancy kastryčnika adbyłosia arhanizacyjnaje sabrańnie, na jakim vybrany ŭłady t-va ŭ nastupnym składzie: staršynia— Piotra Miranovič, siabry ŭpravy: S. Sacharaŭ, J. Stanievič, K. Miažecki, D. Zoryn. U Revizyjnuju Kamisiju vybrany: J. Kamiaržynski, J. Kajała i K. Kaškievič.

Novaje biełaruskaje t-va ŭ Łatvii budzie vykonyvać funkcyi ŭsich raniej isnujučych tam biełaruskich arhanizacyjaŭ.

Asablivuju ŭvahu t-va źviernie na viosku, hdzie buduć utvorany addzieły t-va. Na ŭspomnienym sabrańni pastanoŭlena pieršym čynam utvaryć addzieły ŭ Dźvinsku, Łudzy i ŭ inšych važniejšych asiarodkach biełaruskaha nasielnictva.

U sabrańni t-va brali ŭčaście i pradstaŭniki z pravincyi.

Hałoŭnym zadańniem „Biełaruskaha t-va ŭ Łatvii" — pravodzić siarod biełaruskaha nasielnictva ŭ Łatvii ŭ—Ryzie i na pravincyi—kulturna - aśvietnuju dziejnaść.

Z hazet

„Jaki pastyr, takija i aviečki"

Pad hetkim vymoŭnym zahałoŭkam „Vilniaus Balsas" z 15.XI sioleta miž inšym padaje hetki fakt:

— 12.XI sioleta a 10 h. ranicy ŭ vadnym z Vilenskich kaściołaŭ ksiondz X., zaachvočvajučy ludziej trymacca svajej nacyjanalnaści, damahaŭsia nie pradavacca za kavałki zdychlaciny. Usim słuchačom hetaj „navuki" było nadta jasna, što Litoŭcy dajuć žycharom miesta zdychlacinu, za jakuju chočać ich kupić. „Kaznadziej" vučyŭ, kab hetamu nie paddavalisia i nie pradavalisia.

Dziŭna, što redakcyja „Viln. Balsas" nastolki abierahaje henaha „dušpastyra," što navat nie padaje jaho proźvišča, zaznačajučy tolki ŭ vynascy, što heny ksiondz—heta navat kanonik kapituły. Takich vypadkaŭ, jak demaralizujučych, pamima vušej prapuskać nia možna, bo sapraŭdy, jaki „pastyr, takija i aviečki." I heny „pastyr" i jaho „aviečki" jaduć henuju „zdychlacinu" až nos krucicca, ale zamiest udziačnaści płaciać achviaradaŭcam hruboj źniavahaj. Maralnaść takich ludziej havora sama za siabie.

„Litoŭski aŭtorytet u Vilni vysoki"

Niamieckaja hazeta „Frankfurter Zeitung" źmiaściła svajho karespandenta z Vilni vialiki artykuł ab uvachodzie Litoŭcaŭ u Vilniu. Hety fakt karespandent ličyć važnym zdareńniem. Aŭtar duža lojalna i abjektyŭna apisvaje žyćcio Vilni i dadatnuju ŭ im rol Litoŭcaŭ. Paśla, apisaŭšy, kolki Vilnia ŭciarpieła ad vajny, hazeta hena kaža, što daroha Litoŭcaŭ u Vilniu — heta daroha miru. Niamieckamu aŭtaru henaha artykułu asabliva ŭ Vilni kidajecca ŭ vočy supakoj i paradak, z čaho jon sabie robić vysnaŭ, što aŭtorytet litoŭski ŭ Vilni vysoki.

V. Z.

Administracyjny padzieł novaabniatych abšaraŭ

Uvieś abšar Vilenščyny, jaki ŭvajšoŭ ciapier u skład Litoŭskaje Respubliki, administracyjna padzieleny na 3 paviety: Vilenski, Śviancianskaŭski (Nova-Śviancianski) i Alkienicki. Usie try hetyja paviety padzieleny na 20 vołaściaŭ hetkim paradkam: I. Vilenski paviet, akramia miesta Vilni, maje ciapier vołaści: 1. Niemančyn 2. Padbiareźzie, 3. Reša, 4. Mejšagoła, 5. Novaja-Vialejka, 6. Troki, 7. Rudomina i 8. Miedniki; II. Śviancianskaŭski paviet — vołaści: 9. Smalva, 10. Dukšty, 11. Ihnalina, 12. Kaltyniany, 13. Śviancianka (Nova Śvianciany), 14. Padbrodździe; III. Alkienicki paviet —vołaści: 15. Salečniki, 16. Rudziški, 17. Alkieniki, 18. Arany, 19 Turhieli, i 20. Ejšyški.

Litva dbaje ab doli rabotnikaŭ

Vajna zrabiła vialikija škody ŭ Vilni i Vilenskim Krai. Paciarpieŭ ad jaje mocna promysieł i handal, a najbolš moža rabotniki i pracoŭnaja intelihiencyja. Biezrabоćcie pavialičyłasia, a Litva dałučajučy Vilniu i Vilenski vokruh nažyła sabie mnoha kłopataŭ. Litoŭski ŭrad adnak chutka paśpiašyŭ usim z pomačču. Pierad usim byŭ sarhanizavany kamitet, jaki sabiraŭ i razdavaŭ srodki pomačy. Na dniach ža adviedaŭ Vilniu staršynia Pałaty Pracy ŭ Litvie p. Fr. Šułajtis, katory znajomiŭsia z rabotnickim žyćciom, pramysłovymi i handlovymi pradpryjemstvami i spravaj jak-najchutčejšaha ich uruchamleńnia. Vialikuju ŭvahu na uruchamleńnie promysłu i zatrudnieńnie rabotnikaŭ zvaračvaje tak-ža burmistr m Vilni p. Kaminskas. Niekatoryja fabryki, jak napr. lannaja fabryka ŭ Novaj-Vialejcy, fabryka tytuniovaja ŭ Vilni, niekatoryja harbarni, alejarnia i inš. fabryki ŭžo pačali narmalnuju pracu. Pravodziacca tak-ža darožnyja miestavyja raboty i budzie arhanizavanaja vialikaja rabota pry zahataŭlańni kostak da brukavańnia vulic. Chutka maje pracavać šklanaja huta, a tak-ža inšyja pradpryjemstvy. Dla kulturnych rabotnickich spraŭ u Vilni maje paŭstać rabotnicki kulturny klub. Pałata pracy maje arhanizavać Infarmacyjnaje Biuro Pracy, kab bližej uvajšci ŭ kantakt z rabotnikami i kab pamahać im u šukańni raboty.

Uradavaja ž Birža Pracy ŭ Vilni (Subač 22) abvieściła, što ŭ Trockim Nadleśnictvie patrebny 200 rabotnikaŭ. Da pracy pry budovie šasy ŭ Jeŭi patrebny 500 rabotnikaŭ. Tam-ža na Biržy Pracy jość zapatrabavańnie i rejestrujuć rabotnikaŭ, chočučych vyjechać da pracy ŭ sialanskija i dvornyja haspadarki.

Dziela taho-ž, što ŭ Vilni i Vil. vokruhu jość mnoha biezrabotnych roznych fachaŭ, a ŭ raniejšaj Litvie adčuvajecca vialikaja niastača rabotnikaŭ, asabliva ŭ ziemlarobstvie, načalniki pavietaŭ Vil vokruhu namieryvajucca śpisać usich biezrabotnych, jakim možna budzie dać pracu, asabliva padčas sezonnych rabot u ziemlarobstvie na poli.

Z usiaho hetaha bačym, što Litoŭski Urad dbaje ab doli rabotnikaŭ i ŭsimi sposabami starajecca dać im rabotu, pomač, kab zahaić vajennyja rany, kab pačałosia narmalnaje dastatnaje žyćcio.

HRAMADZIANIE! Prysyłajcie adrasy svaich znajomych, kab i jany mahli atrymać probny numar „Krynicy".

Biełaruski Kaścielny Kamitet u Vilni paviedamlaje, što pačynajučy ad 26 listapada sioleta ŭ kožnuju niadzielu i śviata ŭ kaściele śv. Mikałaja ŭ Vilni buduć adbyvacca

NABAŽENSTVY DLA BIEŁARUSAŬ KATALIKOŬ

U časie nabaženstva buduć bieł. relihijnyja śpievy, paśla kazańnie ŭ bieł. movie, jakoje budzie havaryć KS. AD. STANKIEVIČ.

Abavazkam kožnaha Biełarusa katalika jość prychodzić na bieł. nabaženstvy. *BIEŁ. KAŚC. K-T.*

VOKAM PA ŚVIECIE

Česki nacyjanalny kamitet. U Paryžy załožany česki nacyjanalny kamitet. Na čale jaho staŭ Beneš, byŭšy prezydent Čechasłavakii. Mety jaho: stvaryć zahranicaj českuju armiju i dabivacca adbudovy niezaležnaści Čechii.

Vatykan vypuščaje novyja hrošy. Na dniach Vatykan vypuščaje novyja załatyja, srebnyja, miednyja i inšyja hrošy z abrazkom papieža Piusa XII.

Baraćba za Bałkany. Apošnim časam SSSR ažyviła svaju palityku i na Bałkanach. Heta značna nie padabałasia Niemcam i jany pačali arhanizavać neŭtralnaść bałkanskich dziaržaŭ na čale z Italijaj. Procіŭ hetaha SSSR vostra ŭ Berlinie pratestavaŭ.

Finlandyja hatova da vajny. U zviazku z damahańniami Savietaŭ, Finlandyja całkom pryhatavana da vajny. Treba adnak spadziavacca, što abojdziecca i biez vajny, bo choć Finlandyja i hatova vajavać, ale siły tak niaroŭnyja, što vajavać nia było-b nijakaha sensu.

I ŭ Hrecyi chleb na kartki. Niamieckaje infarmacyjnaje biuro padaje, što Hrecyja, jakaja choć biepasredna nia stykajecca z vajujučymi dziaržavami, uviała kartačnuju systemu na chleb.

Novyja pazyki na ŭvaružeńnie. Usie bedaj dziaržavy ŭściaž zbrojacca, nakładajučy na svaich hramadzian novyja padatki, abo ściahvajučy ad ich pazyki. Tak, naprykład, hetymi dniami senat Złučanych Stanaŭ Paŭnočnaj Ameryki pastanaviŭ dadatkova vydać na uzmacnieńnie amerykanskaje armii 227 miljonaŭ dalaraŭ. Finlandyja sarhanizavała nutranuju pazyku na ŭvaruženie na sumu 500 miljonaŭ marak. Padobnuju novuju pazyku maje sarhanizavać u siabie Anhlija. Francyja-ž supolna z Anhlijaj zakazali ŭ Zł. Št Paŭnočn. Ameryki roznych vajennych mašynaŭ (samalotaŭ, tankaŭ, samachodaŭ i inš.) na 50 miljardaŭ złotych u zołacie.

Japonija i Savietу 19 h. m. dajšli da zhody na hruncie palityki ŭ Azii. Hetyja dziaržavy taksama zhadzilisia pašyryć i handlovyja suadnosiny.

B. marš. Polšču Rydz-Śmihłaha internavanaha ŭ Rumynii polskija aficery dva razy staralisia zabić, ale im nie ŭdałosia.

BIEŁARUSY!

Zapisvajciesia u siabry

Biełaruskaha Spažyvieckaha Kooperatyvu ŭ Vilni

Kuplajcie usie tavary u

kramach biełaruskaha kooperatyvu,

jakija dziejničajuć u nastupnych punktach:

Niamieckaja 7, Subač 47, Lehijonovaja 92.

U najbližejšym časie buduć adčynieny kramy ŭ inšych punktach miesta.

Biełaruskija kooperatyŭnyja kramy buduć mieć i majuć usie tavary pieršaje patreby.

Infarmacyi ŭ spravie zapisu ŭ siabry možna atrymać štodnia za vyniatkam śviataŭ u kramie № 1 na Niamieckaj vul. № 7 ad 17 da 19 hadziny (5—7 hadzina ŭviečary).

Uprava Kooperatyvu

Žyćcio ŭ Vilni

— **Źjezd litoŭskich vučycialoŭ** adbyŭsia 17.XI sioleta. Prysutnych było 250 asob. Byli heta vučyciali z Vilni i Vilenščyny. Źjezd miž mnohimi inšymi pryvitaŭ dr. Juška, poŭnamocnik Ministerstva Aśviety.

— **Paštovyja znački ŭ česć Vilni.** Chutka pajaviacca novyja litoŭskija paštovyja znački (marki) ŭ česć dałučeńnia Vilni da Litvy.

— **Śviata pieśni.** U Vilniu, jak u stalicu Litvy, z Kaŭnasa pieranosicca „Litoŭskaje Muzyčnaje Tavarystva", jakoje miž inšymi spravami maje viasnoju naładzić śviata pieśni.

— **Nierasparcelavanyja majontki i nieskamasavanyja vioski u Vil. vokruhu.** Uradoŭcy Ministerstva Ziemlarobstva paličyli, što ŭ Vil. Vokruhu znachodziacca 353 bolšyja majontki (bolš 80 ha) i 1.105 nieskamasavanych viosak, z ahulnym abšaram 146.665 ha. Niama jašče dadzienych, kolki ŭ Vil. vokruhu mienšych majontkaŭ.

Adnosnyja ŭłady majuć namier pačać u Vil. vokruhu ziamielnuju reformu viasnoju.

— **U kožnaj vołaści budzie ahranom.** Uva ŭsim Vil. vokruhu arhanizujecca šyrokaja sietka ahranomaŭ. Kožnaje vołaść budzie mieć ahranoma. Ahułam, Vil. vokruch budzie mieć 20 vałasnych ahranomaŭ, 3 pavietavych i taksama cełу čarod ahranomaŭ-instruktaraŭ dla specyjalnych halin ziemlarobstva.

Uvaha! — Chleb u Vilni až da kanca listapada možna kuplać za złotyja. — Taksama vymieniavać złotyja na lity (za paštamі) možna da 1.XII. s. h. — Składać (deponavać) złotyja na vymienu možna jašče da 22.XI s. h. uklučna.

„Maistas" pačynaje skuplać bydła

Supałka „Maistas" ad biahučaha tydnia pačała skuplać skacinu, śviniej i aviec u nastupnych miascovaściach:

1. na stancyi Dukšty — ŭ sierady,
2. Ihnalina — na kirmašnym placy pry vahach — u čaćviarhi;
3. u Padbrodździ — ŭ piatnicy;
4. u Aranach, — na stancyi — ŭ paniadziełki;
5. u Alkienikach — na stancyi — ŭ aŭtorki;
6. Novaja-Vialejka — pry fabrycy bekonaŭ — paniadziełki, sierady i čećviarhi.

Sialanie, u jakich budzie kupleny tavar u Ihnalinie i Padbrodździ, pavinny dastavić jaho na stancyju.

Skuplivańnie tavaru ŭva usich punktach pačynajecca a hadz. 8-maj naranicy.

Leidėjas ir Redaktorius: ADOLFAS KLIMAVIČIUS
Vydaviec i Redaktar: ADOLF KLIMOVIČ

Fr. Skarinos vardo Gudų Spaustuvė, Vilnius, Pylimo g-vė 1.
Biel. Drukarnia im. Fr. Skaryny, Vilnia, vul. Zavalnaja 1.

Bibl. ... w Wilnie ... Wróblewsk